

ERDEN ERUÇ

DÜNYAYI KÜREKLEYEN ADAM

ERDEN ERUÇ, İNSANI ÖNEMSİZ GÖSTEREN BASMAKALIP TÜM BİLGİLERİ DENİZE ATTI. GÜVENLİ LİMANLARDAN UZAKLAŞTI, UFKU AŞTI, İNSANLIĞA YENİ UFUKLAR AÇTI. ONA YÖNÜNÜ GÖSTERECEK KILAVUZUN KENDİSİNDEN BAŞKASI OLMADIĞINI DENEYİMLDİ. ŞİMDİ, DAHA ÖNCE HİÇ KİMSENİN DENEMEDİĞİ YENİ BİR MACERAYA BAŞLAMAK ÜZERE.

söyleşi: ÇAĞRI ÖZPİDECİLER / fotoğraflar: ERDEN ERUÇ ARŞİVİ

K **ASLAGİT** sloganıyla 2003'te yola çıkan Erden Eruç, kürekle okyanus geçen ilk Türk oldu. 2007 yazında başladığı Kas Gücüyle Devriâlem projesini 5 sene 11 gün sonra 2012 yazında tamamladı. Tarihte kendi gücüyle devriâlemi başarmış ilk ve tek kişi. Kas gücüyle en hızlı devriâlem rekorunun sahibi. Tarihte üç ayrı okyanusu kürekleyen ilk kişi. Büyük Okyanus'ta kayığında geçirdiği 312 günle denizde en uzun süre kalan yalnız kürekçi olarak ilk defa Guinness Dünya Rekoru kitabına girdi. Atlas Ok-

yanusu üzerinde kas gücüyle durmadan kat edilen en uzun mesafe rekoru da Eruç'a ait. 2016 sonu itibarıyla hayatının 934 gününü okyanuslarda kayığında geçirmiş ve hayatta olan dünyanın en tecrübeli okyanus kürekçisi. Üyelik için ancak önerilerek girilen 1905 kuruluşlu Kaşifler Kulübü'nden (Explorers Club) 2013 yılında liyakat belgesi aldı. Gerekli destekleri bulabilirse San Francisco'daki Aquarium of The Bay önünden başlayarak kürekle Hong Kong'a varmayı planlayan Erden Eruç ile yeni projelerini konuştuk.

©

Kasılagit sloganıyla 2003'te yola çıkan Erden Eruç, o zamandan beri denizlerde, yollarda... Eruç'un devriâlem serüveni söyleşi kitabı olarak yayımlanacak.

Başarılarıyla Türkiye'yi temsil eden Eruç, 2016 sonu itibarıyla hayatının 934 gününü okyanuslarda geçirmiş durumda ve dünyanın yaşayan en tecrübeli okyanus kürekçisi (altta).

— Büyük ve önemli rekorların sahibisiniz. Bundan sonraki projeleriniz neler? Yeni yolculuğum kas gücüyle daha önce denenmemiş bir ekspedisyona olacak. Niyetim Kuzey Amerika'dan Çin'e kürekle geçerek iki ana kıta arasında ilk Pasifik geçişini gerçekleştirmek. Başarırsam 2022'nin Mart ayında karaya çıkmış olurum diye umuyorum. Oradan bisikletle Tibet'e gidip yine 2022'nin sonbaharında destekçi bulabilirsem Everest'e tırmanmak istiyorum. Akabinde amacım Uygur Sincan bölgesinden geçip Kırgızistan, Kazakistan üzerinden Rusya - Gürcistan sınırındaki Elbruz Dağı'na 2023'ün Mart ayında tırmanmak. 2023 yılı bahar ve yaz aylarında Türkiye'den geçip Portekiz'e pedal basıp Portimão kıyı kasabasında kayığımla buluşacak, Atlas Okyanusu'na açılmak üzere hazırlıklarımı tamamlayacağım. Cumhuriyetin 100. yılı adına 29 Ekim 2023 tarihinde Anıtkabir'de olmak için uçakla geri gelirim. Hemen ardından Atlas Ok-

yanusu'nu kürekleyip Güney Amerika'daki Aconcagua Dağı'na çıkacağım. Karadan tekrar başladığım yere geri döndüğümde, 2002 yılında arkadaşım Göran Kropp'un kaybını takiben kendime koyduğum 6 Kıta 6 Zirve Projesi tamamlanmış olacağım. Bunun yanında ikinci bir devriâlem de cabası...

San Francisco'da çeşitli deniz canlılarını barındıran Aquarium of the Bay adlı canlı müze benim yolculuğumla ilgileniyor. Genel müdürleri, iki sorumlusu ve sosyal medya yöneticisi şubat ayında 1.300 km yol gelip benimle yüz yüze görüştü, eğitim adına ortak ne gibi çalışma yapılabilir konusunu tartıştık. 22 Nisan Dünya Günü'nde akvaryumun önünden kürekle açılmayı planlıyorum. Doğadaki kirlenmeyi yeniden gözlemleyeceğim.

— Bir de söyleşi kitabı hazırlığı içinde-siniz değil mi?

Yaklaşık 2,5 senedir çalışıyoruz. Devriâlem dahil olmak üzere bir nehir söyleşi kitabı çıkması için son düzlükteyiz.

— Yazılarınızda bazı yerlerde tekne, bazı yerlerde kayak diyorsunuz. Neden? Denizcilik Müsteşarlığı'nın tekne tanımında motor şartı var. Benimkinden ne motor ne yelken olduğundan kayak demek en doğrusu, zira bunda motor benim vücudum ve küreklerim. Okyanusları geçmek üzere özel tasarlanmış sadece 7,1 metrelik bir kayak. Kayıkta yer sınırlı olduğundan sadece hayatı sürdürebilmem için gereken şeyler var, fazlası yok. İnsanın huzurlu olabilmesi için temel ihtiyaçları bellidir. Ama şehirdeki tüketim ifriti bize lüks ihtiyaçlar pompalar. Lüks ise anlam itibarıyla aşırı demek. Aşırını terk edince 80/20 kuralı devreye girer. Bu yolculuklarda doğayla yüz yüze yaşadığım yalın hayat sayesinde, sebep - sonuç ilişkisini daha kolay görebiliyorum. Malum öze ulaşmanın yegâne yolu yalınlaşmaktır. Şehirli insan, kendi özülle olan bağlantıyı kaybetmekte. Böylesi yolculuklar insana bilgelik katıyor. O katkı da edimdir, alıştığımız getirim (rant) değil.

— Küreklerinizin ucundaki palalar devriâlem sırasında Türk bayrağı motifindeyken Afrika geçişi sonrası siyaha boyadınız. Neden?

Mevcut sponsorların önemli desteğiyle Afrika'ya kadar gelen devriâlem mücadelesinde 200 bin doları aşan bütçe farkını, o ana kadar ben ve eşim Nancy hep kendi aile kaynaklarımızdan karşılamıştık. Halbuki oraya kadar Türk bayrağıyla varan ben, Türkiye'yi temsil ettiğim

düşüncesindeydim. Palalarımda Türk bayrağı boyalıydı, gönderimde Türk bayrağı dalgalandı. Ancak bayrak göstermenin bedeli pahalıydı. Bütçe açığı had safhaya varmıştı; ben değil, Amerika vatandaşı eşim çalışıp Türk bayrağını ayakta tutmaktaydı. Ayıp oluyordu, gururuma yediremiyor, utanıyordum. Ben Türk kimliğimi öne sürdükçe yabancılar bana sponsor olmak konusunda tereddüt edecekti. Sonuçta Namibya'dan denize açılmadan önce küreklerimi siyaha boyattım. Çünkü bitirmeye odaklıydım. Dünyaya kafa tutan bir ruh haline bürünmüştüm, her şeye rağmen devriâlem tamamlanacaktı. Nancy'nin artık bırakmamı isteyen taleplerini bile duymaz olmuşum. İlişkimizin sınıandığı bir dönemdi. Âdeta duygusal bir körlük içinde yüzüyordum. Ancak yaptığım sıra dışı işin ve buna bağlı vakıf faaliyetinin içeride ve dışarıda yok sayılması, beni devriâlem sonrasında da hırpalamaya devam edecekti.

— Tümüyle insan gücü gerektiren araçlarla yol alıyorsunuz. Gücünüz azaldığında ya da zorlu etabın ortasında yorulduğunuzda tekrar ayağa kalkacak şevki nereden buluyorsunuz? Yorulmak ile vazgeçmek arasındaki farkı idrak ettiğimizde, devam edecek gücü bulabiliriz. Yorulmak geçicidir,

vazgeçmek ise bir son ifade eder. Yorulan kişi durmakla devam etmek arasında karar vermek zorundadır. Bir adım daha atmak veya yüklü bisikletimi iterek bir yokuşu daha tırmanmak kararı, koca bir kıtayı aşma kararından daha kolay veriliyor. Bir defa daha küreklere asılmak veya bir gün daha kürek çekmek, uçsuz bucaksız bir okyanusu aşmaktan daha hazmedilir geliyor. Büyük hedefleri makul ara hedeflere bölüp her ara he-

defi tamamladığımda başarıyı tadarak başarıyı alışkanlık haline getiriyorum. Bunun yanında yiyecek, müzik, uyku gibi elimdeki her şeyi ödüle çevirip bunları belli bir çabayı harcamam veya mesafeyi kat etmem sonrasında kendime mükâfat olarak sunuyorum. Genellikle duruma hâkim olan bendeki yetişkin, yolculuk boyunca içimde derhal tatmin bekleyen o çocuğu terbiye ediyordu. Elbet arada bir kendi irademle orada olduğumu, kimsenin beni oralarda olmaya zorlamadığını ve bu mücadeleyi severek verdiğimi kendime hatırlatmam gerekiyordu. Yapılanı, tek başına inzivaya çekilmiş bir Budist rahibin nefis terbiyesiyle karşılaştırmak mümkün.

— Kişi, özgürlüğünü kendinden koparıp alır. Kürekleri kendinize doğru çekiyorsunuz, kendinizi geçiyorsunuz. Okyanuslarda sınır çizgisi yok, bu sınırları da siz koyuyor, siz öteliyor ve geçiyorsunuz... Doğru, bence özgürlük sorumluluk alabilmektedir. Çabanızı yolda tartan sizseniz işte o zaman ölçüt kendimiz olacağı için adalet duygumuzda iyileşiyor. Yaptığımız uğraşlardan edindiğimiz tatmin ona harcadığımız emeğe denktir. Bu yalın ilişki aynı zamanda sorumluluk ve özgürlük arasındaki teraziye de denk gelir.

Kendi gücüyle devriâlem yapan Erden Eruç, başansının temelini anlatıyor: "Yorulmak ile vazgeçmek arasındaki farkı idrak ettiğimizde, devam edecek gücü bulabiliriz."

Üç ayın okyanusu kürekleyen ilk kişi olan Erden Eruç'un yeni hedefi, Kuzey Amerika'dan Çin'e kürekle geçmek (aitta).

Sevgili Erden'in

İLKYAR'la ilişkisini bilmeyen arkadaşlarımız için özetlemek iyi olur...

Erden İLKYAR'ın YBO etkinliklerine hem maddi destek sağlamış, hem de katılmıştır. Okyanusa açılırken, kürek çekerken,

"Bakın bir arkadaşınız bir delikanlılık yapıyor, aylarca tek başına kürek çekiyor bilinmez sularda... Bunun gözünüzde bir değeri varsa, o zaman İLKYAR'a destek olun." diyerek kampanya yaptı. 100bin dolar mertebesinde bir bağış sağladı... Bu destekle YBO etkinliklerimizin masraflarını karşıladı Sevgili Erden. Adına kütüphaneler kurduk, ilk yar'larımızın yastıklarının altına koyacakları bir Tübitak kitabı hediye ettik...

Onun ötesinde Sevgili Erden gece etkinliklerinde çocuklarla konuştu...

Bu nasıl bir kıymet vermektir?

Bunu ancak yaşayanlar, şahit olanlar takdir edebilir...

Dünya rekorları için yola çıkan bir insan onun için gecenin herhangi bir saatinde uydu telefonu ile Türkiye'nin her bir yanındaki köy çocuklarıyla konuşuyor... Sadece çocukların değil, öğretmenlerin, bizlerin yaşadığı duyguları, heyecanı... Çocukların merak ettikleri, köpek balıkları, fırtınalar, dalgalar, balinalar, ne içersin, ne yersin, en çok neyi özledin, en çok kimi özledin? Ya acaba bir şey mi oldu bekleyişi... Bir keresinde 9 gün haber alamayışımız...

Sevgili Erden yeniden Çağrı Beyin tabiriyle dünyayı küreklemeye başlıyor...

Acaba eskiden olduğu gibi kendisine bağlanabilecek miyiz? Çocuklar konuşabilecek mi kendisiyle? Salgın nedeniyle belirsizliklerin sayısı çok fazla... Herkesin iç rahatlığıyla bizi davet edebileceği günler önümüzdeki eylülde mi, 2022 eylülünde mi başlayacak?

Acaba 81 ilin, 81 köyündeki meraklı bilim elçilerine bağlanabilir mi?

Acaba EBA'da çocuklarla konuşabilse güzel olmaz mı? Ülkemizin tüm çocuklarına anlatabilse, yaptığının bir macera değil, araştırma, planlama, öngörme ile ilgili olduğunu, cesareti, kendini küçümsememeyi de anlatması ne kadar güzel olur... Erden'in bunca emeğinin insanlarımızın bir çoğu tarafından hala bilinmiyor olması çok üzücü...

Bu satırları yazarken eski günlerdeki gibi telefonunu bekler gibi kalbimiz daha hızlı çarpmaya başladı... Acaba şimdi nereye ulaştı? Bizim telaşımızın aksine Erden'in sakin, ermiş bilge bir insan gibi konuşmaya başlamasına tekrar şahit olabilmek...